

23. IMÁDKOZZUNK! A KÖZBENJÁRÓ IMA

PÉTER SZABADULÁSA A BÖRTÖNBŐL

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

(ApCsel 12,6–19)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

LENKEYNÉ SEMSEY, K., Az Apostolok Cselekedeteiről írott könyv magyarázata, Budapest, 1995.)

Az órán két nagy témát teológiai érintünk. Az egyik a csoda, a másik a közbenjáró imádság témája.

1. Péter szabadulásának a csodája:

Ez a történet azért olyan fontos teológiailag is, mert már Jézus feltámadása után történt. Azt igazolja, hogy a bibliai csodáknak nem szakadt vége Jézus feltámadásával. Átvezet ez a történet az egyház mai korszakába, erősíti az Isten mai napig működő csodatevő hatalmába vetett hitet. Ami elkezdődött a bibliai korban, az nem szakadt meg, folytatódik. Péter szabadulása egy olyan csoda volt, amely egy küldött (angyal) közreműködése révén történt meg. Ahogyan a legtöbb biblia csoda hátterében egy-egy életveszélyes helyzet, kilátástalan állapot állt, itt is egy emberileg kilátástalan helyzetben lépett Isten közbe.

a) Péter helyzetének reménytelensége:

A kegyetlen Heródes személye:

A történet idején Palesztinában, Kr. u. 37 és 41 között, I. Agrippa uralkodott. Ő a Heródes család tagja volt, Nagy Heródes unokája. A 12. fejezet csak családnevén, Heródesként említi. I. Agrippa a keresztyénekkal kegyetlenül bánt. Lukács konkrétan csak az jegyezte le, hogy Jakabot kivégeztette, viszont utalt arra, hogy a gyülekezet egyes tagjaival is kegyetlenkedett (ApCsel 12,1). Heródes mártíromságot követelő keresztyénüldözése átgondoltnak tűnik. Az alakuló keresztyén közösség egyik tagjának meggyilkolása után egy vezető megöletését vette tervbe. Az Újszövetség tanúsága szerint Péter már másodjára került börtönbe a Krisztusba vetett hite miatt (ApCsel 4). Míg az első esetben Jánossal együtt egy konkrét esemény következményeként tartóztatták le őket, ezúttal egyedül volt, és azt a fáradságot sem vette az uralkodó, hogy egy konkrét tett elkövetésére hivatkozzon. Kegyetlenkedés céljából és népszerűségi vágyból (ApCsel 12,1–3) vett tervbe egy kirakatpert. Ezek a körülmények utalnak arra, hogy Péter valóságos életveszélyben volt. Már nem reménykedhettek a gyülekezet tagjai abban, hogy most is egy szóbeli figyelmeztetéssel szabadon engedik az apostolt (v. ö. ApCsel 4,18). I. Agrippa igyekezett népszerű lenni a népe között, ezért figyelt a vallási szokásokra. Pétert azért nem végeztette ki azonnal, mert a kovásztalan kenyerek idején nem intézhettek bírósági ügyeket. Így meg kellett várnia az ünnep végét, amit Niszán hó 14-21-ig tartott. Heródes kegyetlenségét támasztja alá a csoda utáni események megemlézése is: a katonaságot kivégeztette. Folytatta is volna kegyetlenkedését bizonyára, ha nem hunyt volna el hirtelen. Halála Isten büntetéseként következett be.

A fogság körülményei:

Pétert indokolatlanul szigorú őrizettel tartották fogva. A négy katonai őrség nem azt jelenti,

hogy egyszerre 16-an vigyáztak rá, hanem a zsidó szokás szerint éjszaka összesen 4 őrseg mintegy három óránként váltotta egymást. Katonák között aludt Péter, ami ezt jelenti, hogy a biztonság érdekében a katonákhoz láncolták a foglyokat, hogy kizárt legyen a szökés. Pétert rendkívül szigorúan akarták őrizni. Dupla őrizetet kapott. A láncok mellett még a cella ajtaja előtt is volt őr.

b) A csoda eseménye

Az Újszövetség nem magyarázza meg, hogy pontosan ki is az Úr angyala, hanem egyszerűen megemlíti, tényként közli a létét. Az Úr angyalának ebben az esetben nem elsősorban hírnöki, üzenetközvetítő feladata volt, hanem segítő. Végrehajtotta az Istentől kapott megbízatást. Az Úr angyala a sötét és reménytelen cella mélyére világosságot vitt. A történet mutatja, hogy Isten számára nincsen olyan veszélyes helyzet, amiből ne tudna kiszabadítani. Péter kiszabadult, miközben „magától” nyílnak meg az ajtók. Ugyanaz a szó szerepel „automaté” a görög szövegben, mint a magától növekedő vetés esetében (Mk 4,28). Isten munkája ez a „magától”, hiszen világos, hogy e történés mögött az Isten szabadító akarata áll. Az angyal csak addig volt Péter mellett, amíg el nem hagyta a veszélyes zónát, ameddig a legnagyobb szüksége volt rá.

c) Felelet a csodára

Kétféle reakcióval találkozunk. Az egyik az azonnali hit és hitvallás. A másik a hitetlenkedés és az azt követő csodálat.

Péter reakciója: Hitvallás

Az egyik reakció Péteré, akivel a csoda megtörtént. A csoda számára kijelentést hordozó, profetikus volt. Péter hitvallásos mondatot mond: *„Most tudom igazán, hogy az Úr elküldte az ő angyalát, és kimentett engem Heródes kezéből és mindabból, amit a zsidó nép várt.”* (ApCsel 12,11)

A gyülekezet reakciója: Kétkelés – Csodálat

A gyülekezet először hitetlenkedéssel reagált. Könnyebben feltételezték, hogy nem Péter az, hanem az angyala. (Sokan hitték akkor, hogy mindenkinek egy saját védőangyala van.) Erős kifejezéssel illették a szolgálólány állítását. Ahol az emberi képzelet véget ér, Isten még ott is tud cselekedni. A gyülekezet tagjai Istentől szabadulásért kértek, és amikor ezt megkapták, nem hitték el addig, amíg a saját szemükkel nem látták, hogy Péter valóban kiszabadult. Miután meggyőződtek a saját szemükkel, elámultak.

2. A közbenjáró ima:

Az első gyülekezetek mindennapi életéhez tartozott a közös imádság is (12. v.), aminek része volt a másokért való ima is. Míg az Ószövetségben a közbenjárás elsősorban a próféták és a papok feladata volt, és a próféták a nép érdekében imádkoztak Istenhez, a papok pedig áldozat bemutatásával is közbenjártak, addig ez a helyzet Jézus halála és feltámadása után alapvetően megváltozott.

Az Ószövetségben számtalan helyzetben hangzik el közbenjáró ima:

– Ábrahám könyörög Sodomáért (1Móz 18,23kk.): Ábrahám a végletekig közbenjárt, hogy Isten kegyelmezzen meg a bűnös városnak. Ez a példa megmutatja, hogy a közbenjárásnak gyakorlatilag nincsen határa. Bár Isten meghallgatta Ábrahám kérését, a büntetést mégsem kerülték el.

– Mózes közbenjár a népért (2Móz 32,11–13.31–32; 4Móz 13; 14,19): Mózes is bűnbocsánatért esedezett Istenhez a bálványimádó nép miatt. Isten megbocsátott, mert megszánta a népet.

– Sámuel imádkozott a népért (1Sám 7,5–6,8–9), hogy Isten bocsássa meg a bálványimádást.

Az imádságot megelőzte az, hogy a nép a bálványoktól megszabadult.

– Dávid könyörgött Istenhez, hogy a gyermeke gyógyuljon meg (2Sám 12,16–18). A gyermek azonban meghalt.

Istent a közbenjáró imában meg lehet kérni arra, hogy egy szükségét szenvedő ember vagy nép életét fordítsa jóra, ítéletét ne hajtsa végre, bocsásson meg. Lehetséges, hogy akiért közbenjárunk, maga nem tud imádkozni. Lehet, hogy olyan elesett állapotban, Istentől elfordult állapotban van, hogy nem látja be, hogy neki Isten segítségére volna szüksége.

Az Újszövetségben is találkozunk közbenjáró imádsággal:

– Jézus könyörög a tanítványokért (Lk 22,32; Jn 17): Jézus egy tanítványért jövőjéért külön is közbenjárt, Péterért. Hitben való kitartást kért. A főpapi imádságában Jézus azért imádkozott, hogy a tanítványok álljanak ellen a gonosznak, maradjanak meg majd a hitben.

– Jézus könyörög ellenségeiért (Lk 23,34): Jézus olyanokért is könyörög, akik nem hisznek Benne, bűnbocsánatot kér nekik.

– A feltámadt Krisztus mint mennyei főpap könyörög az övéiért a mennyei Atya jobbján. Esedezése a végítéletet befolyásoló bűnbocsánatra vonatkozik (Róm 8,34; Zsid 7,25)

– Szentlélek, a Pártfogó közbenjár (Jn 14,16).

A bibliai példák alapján összefoglalva elmondható, hogy a közbenjáró imádság szólhat:

– egy emberért vagy közösségért,

– szenvedőkért,

– hívőkért, hitetlenekért,

– múltra vonatkozó eseményekért (bűnbocsánat),

– a jövőre vonatkozó eseményekért: pl. hitben való megmaradásért.

Péter fogsága idején a gyülekezet kitartóan harcolt azzal az egyetlen fegyverrel, amivel Jézus is: imádkoztak (Lk 23,33–46). Péter fogsága több napig tartott, a gyülekezet kitartóan imádkozott szabadításért. A buzgó imádság azt jelenti, hogy odaszánt lélekkel (5. v.), komolyan és őszintén, hittel kérték Istent.

Példák bibliai közbenjáró imádságokra

Ábrahám könyörög Sodomáért (1Móz 18,23kk.):

Ábrahám a végletekig közbenjárt, hogy Isten kegyelmezzen meg a bűnös városnak. Ez a példa megmutatja, hogy a közbenjárásnak gyakorlatilag nincsen határa. Bár Isten meghallgatta Ábrahám kérését, a büntetést mégsem kerülték el.

Mózes közbenjár a népért (2Móz 32,11–13.31–32; 4Móz 13; 14,19):

Mózes is bűnbocsánatért esedett Istenhez a bálványimádó nép miatt. Isten megbocsátott, mert megsánta a népet.

Sámuel imádkozott a népért (1Sám 7,5–6,8–9), hogy Isten bocsássa meg a bálványimádást. Az imádságot megelőzte az, hogy a nép a bálványoktól megszabadult.

Dávid könyörgött Istenhez, hogy a gyermeke gyógyuljon meg (2Sám 12,16–18). A gyermek azonban meghalt.

Jézus könyörög a tanítványokért (Lk 22,32; Jn 17):

Jézus egy tanítványért jövőjéért külön is közbenjárt, Péterért. Hitben való kitartást kért. A főpapi imádságában Jézus azért imádkozott, hogy a tanítványok álljanak ellen a gonosznak, maradjanak meg majd a hitben.

Jézus könyörög ellenségeiért (Lk 23,34):

Ő azokért is könyörög, akik nem hisznek Benne, bűnbocsánatot kér nekik. A feltámadt **Krisztus** mint mennyei főpap könyörög az övéiért a mennyei Atya jobbján. Esedezése a végítéletet befolyásoló bűnbocsánatra vonatkozik (Róm 8,34; Zsid 7,25).

A **Szentlélek**, a Pártfogó közbenjár (Jn 14,16)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A negyedik évfolyamban a tanulókat a közbenjáró imádsággal ismertetjük meg. A kisiskolás gyermekek szívesen imádkoznak egymásért. Gondolnak beteg társaikra, szükségben szenvedőkre. Istenbe vetett hitük ekkor még általában töretlen. A közbenjáró imádság a tehetetlenség érzésnek is egyfajta alternatívája. Gyermekként sokszor megélik, hogy nem tudnak segíteni, tenni, de az imádság lehetősége még ott van. Erősítsük bennük a közbenjárás fontosságát, hogy imaéletük ne csak saját kívánságaikról, ne csak saját életükről szóljon! Ugyanakkor tanítanunk kell őket arra, hogy a közbenjáró imádság mindig akkor a legteljesebb, ha Isten akaratába simul bele, Isten akaratába ajánlja azt, akiért imádkozunk.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
<ul style="list-style-type: none">• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásokban és beszélgetésekben.• A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Ismerje és tudja értelmezni segítséggel a közbenjáró imádság fogalmát.○ Ismerje és segítséggel tudja elmondani Péter szabadulásának történetét a tankönyvi képek és szöveg alapján.○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Jakab levele 5,16.	<ul style="list-style-type: none">• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban és beszélgetésekben.• A korosztályi és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:<ul style="list-style-type: none">○ Tudja, mit jelent a közbenjáró imádság.○ Tudja értelmezni és elmondani Péter szabadulásának történetét a tankönyvi kép és szöveg alapján.○ Tudja értelmezni a lecke Igéjét: Jakab levele 5,16.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus ma is megszólítható

Kognitív cél: Péter szabadulásának a történetén keresztül a közbenjáró imádság megismertetése.

Affektív cél: A közbenjáró ima motiváló érzelmeinek előhívása.

Pragmatikus cél: Olyan helyzetek teremtése, amelyekben a közbenjáró imádságot gyakorolhatják és átélhetik az órán.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Házi feladat ellenőrzése Átvezetés: Jézusnak nemcsak akkor és ott volt hatalma. Ő élő Úr és ma is megszólítható.	MFGY 19. lecke 4. (62. o.)

Feldolgozási javaslat, munkáltatás	<p>A közbenjáró imádság – Tudod-e? feldolgozása</p> <p>Átvezetés: A mai történet egy közbenjáró gyülekezet története</p> <p>Történetmondás – Péter szabadulása a börtönből</p> <p>Történetmondás vázlata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az első keresztyén gyülekezet • Agrippa Péter apostolt tömlöcbe veti • A gyülekezet tehetetlensége • A gyülekezet lehetősége: közbenjáró imádság • Péter megjelenése éjszaka • Péter szabadulása <p>Aranymondás tanulása</p> <p>Találjunk ki mozdulatokat az aranymondás egyes szavaira, így memorizáljuk őket!</p> <p>Közbenjáró imádság fogalmának ismétlése, gyakorlati alkalmazása a Tudod-e és a Feladattár segítségével.</p>	<p>TK olvasmány Tudod-e? (44. o.)</p> <p>TK 20. lecke (45. o.)</p> <p>Javaslat: A történetet elmesélhetjük a gyülekezet házának ajtaja szemszögéből, aki látja, hogy mi történik benne, látja Pétert, amint megjelenik, kopog, a szolgálólány kinyitja...</p> <p>Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 20. lecke 1. (64. o.) Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 20. lecke 2. (64. o.)</p> <p>TK Tudod-e? (44. o.) TK 20. lecke Feladattár (45. o.) Eszköz: karton/naptár</p>
Aranymondások	<p>„Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.” (Jak 5,16)</p>	
Énekjavaslat (alternatívák)	<p>8. Áldjon meg Téged, áldjon az Úr (TK 79. o.)</p> <p>RÉ: 235. dics. 1–2.5. verse – Hallgass meg minket (+BS)</p> <p>399. dics. 1-2. verse – Imhol vagyok (+BS)</p> <p>JJ: 48. Várlak, Jézus, kész a szívem</p> <p>84. Zörgetve állok (+DU)</p> <p>104. Én Jézust hirdetem</p>	
Házi feladat	Saját imalista készítése	MFGY 20. lecke 4. (65. o.)

TOVÁBBI ÖTLETEK:

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 55. oldal

A képen látható:

- Tematikus rajz: Péter a börtönrács mögött. A gyülekezet imádkozik Péter szabadulásáért.

A szöveg:

- Olvasmány: Közbenjáró ima - Péter szabadulása

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A kép:

- Hol játszódik az esemény? Miből következtetsz erre?
- Mit csinálnak az emberek? Te hogy szoktál imádkozni?
- Miért, kiért imádkoznak?
- Ki lehet a börtönben? Miért kerülhetett oda? Ki börtönözhetett be?
- Téged megbüntettek-e már igazságtalanul? Mit éreztél? Mit tettél? Imádkozott érted akkor valaki? Vagy te imádkoztál? Mit mondtál el az imádban?

A szöveg:

- Te melyik gyülekezet tagja vagy?
- Hogyan jött létre az első gyülekezet? Mit tudsz erről? Miért üldözték őket?
- Agrippa király miért fogatta el Pétert? Mit tudsz Péterről?
- Péter apostol hogyan várta az ítéletet?
- Mit tett a gyülekezet Péter szabadításának érdekében?
- Mi történt Péterrel a börtönben? Hogyan fogadták őt a gyülekezet tagjai?
- Mit gondolt Péter a szabadulásáról?
- Te imádkoztál már valakiért? Hogyan tetted ezt?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.”

- Milyen az igaz ember? Mit jelent az, hogy valaki buzgó, buzgólkodik?
- Miért, kiért könyöröghet az igaz ember? Mondj példákat!
- Te szoktál-e közbenjáró imádsággal könyörögni Istenhez?
- Érezted-e már, hogy Isten meghallgatta a könyörgésedet?

1. Jézus közbenjáró imádságai. Osszunk ki a Bibliákat, jelöljük be és olvassuk fel a tanulókkal Jézus közbenjáró imádságait (Lk 22,32; Jn 17; Lk 23,34; Róm 8,34; Zsid 7,25! Beszéljünk arról, hogy kiért, miért imádkozott!

2. Betegek mellett. Beszéljünk arról, milyen módon hordozhatunk egy beteget! Milyen gyakorlati segítséggel vehetjük körül, milyen lelki támással? Ezek közül csak egy a közbenjáró imádság.

3. Érzékenyítés. Az év mottójához, aranymondásához tartozó történetben az utolsó ítéletről beszél. Olvassuk el az igeszakaszt (Mt 25,31kk)! Beszéljünk a betegekről, börtönben lévőkről! Beszéljünk a lehetőségünkről! Az imádság mindig lehetőség.

4. Aki érted imádkozik. Beszéljünk: Tudsz-e olyat, aki érted imádkozik? Az evangélium: a Szentlélek imádkozik érted (Jn 14,16). Kit kérnél meg, hogy imádkozzon érted?

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus ma is megszólítható.

Kognitív cél: Péter szabadulásának a történetén keresztül a közbenjáró imádság megismertetése.

Affektív cél: A közbenjárásra motiváló érzelmek előhívása.

Pragmatikus cél: Olyan helyzetek teremtése, amelyekben a közbenjáró imádságot gyakorolhatják és átélhetik az órán.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Házi feladat ellenőrzése – Történetek meghallgatott imádságokról Átvezetés: A mai történet az első keresztyén gyülekezet életéből való.	MFEI olvasmányfeldolgozás 5. (78. o.)
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Történetmondás – Péter szabadulása a börtönből Történetmondás vázlata: <ul style="list-style-type: none"> • Az első keresztyén gyülekezet • Agrippa Péter apostolt tömlöcbe veti • A gyülekezet tehetetlensége • A gyülekezet lehetősége: közbenjáró imádság • Péter megjelenése éjszaka • Péter szabadulása Aranymondás tanulása Találjunk ki mozdulatokat az aranymondás egyes szavaira, így memorizáljuk őket. Közbenjáró imádság fogalmának ismétlése, gyakorlati alkalmazása a Tudod-e és a Feladattár segítségével	TK 20. lecke (45. o.) Javaslat: A történetet elmesélhetjük a gyülekezet házának ajtaja szemszögéből, aki látja, hogy mi történik benne, látja Pétert, amint megjelenik, kopog, a szolgálólány kinyitja... Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFEI 20. lecke 1. (79. o.) Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFEI 20. lecke 2. (79. o.) TK Tudod-e? (44. o.) TK 20. lecke Feladattár (45. o.) Eszköz: karton/naptár
Aranymondások	„Nagy az ereje az igaz ember	

	<i>buzgó könyörgésének.”</i> (Jak 5,16)	
Énekjavaslat (alternatívák)	8. Áldjon meg Téged, áldjon az Úr (TK 79. o.) RÉ: 235. dics. 1-2.5. verse – Hallgass meg minket (+BS) 399. dics. 1–2. verse – Imhol vagyok (+BS) JJ: 48. Várlak, Jézus, kész a szívem 84. Zörgetve állok (+DU) 104. Én Jézust hirdetem	
Házi feladat	Saját imalista készítése	MFEI 20. lecke 4. (80. o.)

TOVÁBBI ÖTLETEK:

1. Érzékenyítés. Az év mottójához, aranymondásához tartozó történetben az utolsó ítéletről beszél. Olvassuk el az igeszakaszt (Mt 25,31kk)! Beszélgessünk a betegekről, börtönben lévőkről! Beszélgessünk a lehetőségünkről! Az imádság mindig lehetőség.

2. Aki érted imádkozik. Beszélgessünk: Tudsz-e olyat, aki érted imádkozik? Az evangélium: a Szentlélek imádkozik érted (Jn 14,16). Kit kérnél meg, hogy imádkozzon érted?